

Hyvinvointiraportti 2023

Vuosittainen raportti kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutuneista toimenpiteistä

Sisällys

JOHDANTO	3
1. HYVINVOINNIN EDISTÄMISTYÖ HUITTISISSA.....	3
1.1 Kaupungin hyvinvointityön organisointi	3
1.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen HYTE-kerroin	4
1.3 TEAviisarin tulokset 2023.....	5
2. HYVINVOINTITIEETO ERI IKÄRYHMIEN OSALTA.....	7
2.1 Lapset ja lapsiperheet.....	7
2.2 Nuoret	10
2.3 Työikäiset.....	26
2.4 Ikäihmiset.....	30
3. HYVINVOINTIKYSELYN TULOKSET	31
4. YHTEENVETO.....	33
LIITTEET	34

JOHDANTO

Kuntalain mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Terveystieteiden mukaan kunnan on seurattava asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä ja toimenpiteitä. Näistä asioista on myös raportoitava päättäjiä säännöllisesti ja strategisessa suunnittelussa asetettava terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa sisältää kaiken toiminnan, joka vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin ja sen kokemiseen aina asuntopolitiikasta ravitsemukseen, elinkeino- ja turvallisuuspolitiikkaan. Yhteistyö ja verkostoitunut työskentely eri toimijoiden kanssa on osa kunnan hyvinvointityötä ja osallisuutta. Kunnan tehtävänä on toimia ennen kaikkea toiminnan alustana ja mahdollisuuksien luojana.

Hyvinvointityön tueksi tarvitaan tietoa kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä. Näiden tietojen pohjalta valtuusto päättää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset tavoitteet. Tärkein hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ohjaava lakisääteinen asiakirja on *laaja hyvinvointikertomus*, joka tehdään kerran valtuustokaudessa ja arvioidaan valtuustokauden lopuksi. Laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteita arvioidaan vuosittain valtuustolle annettavan *hyvinvointiraportin* muodossa.

Tähän hyvinvointiraporttiin on koottu yhteen valtakunnallisten mittareiden tuottama hyvinvointitieto vuodelta 2023 huittislaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden sekä työikäisten ja ikäihmisten osalta. Raportti toimii pohjana arjen hyvinvoinnin edistämistyölle Huittisissa ja antaa rakennusaineita hyvinvoinnin kehittämiseen.

1. HYVINVOINNIN EDISTÄMISTYÖ HUITTISISSA

1.1 Kaupungin hyvinvointityön organisointi

Keskinäinen huolenpito on yksi Huittisten kaupunkistrategian viidestä strategisesta keihäänkärjestä. Se tarkoittaa hyvinvoivaa, aktiivista ja vaikuttavaa kuntalaista. Tavoitteena on paitsi kattavien peruspalvelujen säilyminen Huittisissa, myös toimiva verkostoyhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa.

Huittisten kaupunginhallitus hyväksyi 19.12.2022 kaupungin hyvinvointiryhmät sote-uudistuksen jälkeiselle ajalle, 1.1.2023 alkaen. *Hyvinvoinnin johtoryhmän* tehtävänä on kaupungin strategisten tavoitteiden edistäminen ja seuranta sekä hyvinvointitoiminnan keskeisten linjausten tekeminen. *Kaupungin hyvinvointiryhmän (HYTE-ryhmä)* näkökulmana on ihmisen koko elinkaari ja tehtävänä kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia koskevan tiedon keruu ja välittäminen, HYTE-mittareiden seuranta sekä hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointi-

raportin valmistelu. *Lasten, nuorten ja lapsiperheiden työryhmä (LAPE-ryhmä)* vastaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden seurannasta ja yhteensovittamisesta. *Hyvinvointia kaiken ikää -työryhmä (HyKI-ryhmä)* vastaa puolestaan työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointia edistävien palveluiden seurannasta ja yhteensovittamisesta. Kaupungin *kotoutumisen edistämisen (KOTO) -työryhmän* sekä *ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön ryhmä* koordinoivat kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia edistäviä palveluita.

Kaupunkiin perustettiin 1.1.2024 alkaen hyvinvointivaliokunta, jonka alaisuuteen kuuluvat hyvinvointipalvelut, kirjastopalvelut, vapaa-aikapalvelut, kansalaisopisto ja musiikkiopisto. Hyvinvoinnin edistämistyötä tehdään arjessa kaupungin kaikilla toimialoilla elinvoimassa, keskushallinnossa, sivistyspalveluissa kuin teknisissä palveluissakin. Hyvinvointikoordinaattori on mukana hyvinvointiryhmien työskentelyssä ja tekee tiivistä yhteistyötä kaupungin eri toimialojen sekä kolmannen sektorin yhdyspinnoilla.

1.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen HYTE-kerroin

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Huittisten HYTE-kerroin on viime vuosina ollut nousujohteinen. Vuonna 2018 HYTE-osuus oli 8,90 €/asukas, vuonna 2020 se nousi 16,5 euroon ja vuonna 2023 se oli 18,8 €/asukas. Huittisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön saama valtionosuus on kaksinkertaistunut vuodesta 2018 vuoteen 2023.

Taulukko 1. HYTE-tulostaulukko 2018–2023

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2018	2020	2021	2022	2023
HYTE-kerroin euroa / asukas info ind. 5341	Huittinen	yhteensä	8,9	16,5	16,8	17,2	18,8
HYTE-kerroin, 0 - 100 info ind. 5340			56	60	59	61	66
HYTE-kerroin, 1 000 euroa info ind. 5355			90,6	165,5	166,5	169,9	181,6
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5339			64	73	73	71	77
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin) info ind. 5338			48	48	46	51	55

HYTE-kertoimen lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista.

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen ”Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on”.

Indikaattorit mittaavat laajasti tekemisiä aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä käytännön tekemisiin. Toimintaa kuvaavat indikaattorit kohdistuvat perusopetukseen, liikuntaan, kuntajohtoon ja kulttuuriin.

Huittisten prosessi-indikaattoreiden keskiarvo nousi kuudella pisteellä vuodesta 2022 vuoteen 2023. Nousu liittyi siihen, että kaupunkiin perustettiin hyvinvointikoordinaattorin virka, jonka myötä kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta eri ikäryhmien hyvinvoinnissa ja terveydessä. Kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa indikaattoreihin. Jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne ei vaikuttaisi tulokseen, mitataan tulosindikaattoreissa lähtökohtaisesti muutosta.

Huittisten tulosindikaattoreiden keskiarvo nousi neljällä pisteellä vuodesta 2022 vuoteen 2023. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitajaksoja 65 vuotta täyttäneillä oli vähemmän, samoin toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien ja työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden määrä oli pienempi vuonna 2023 kuin vuonna 2022.

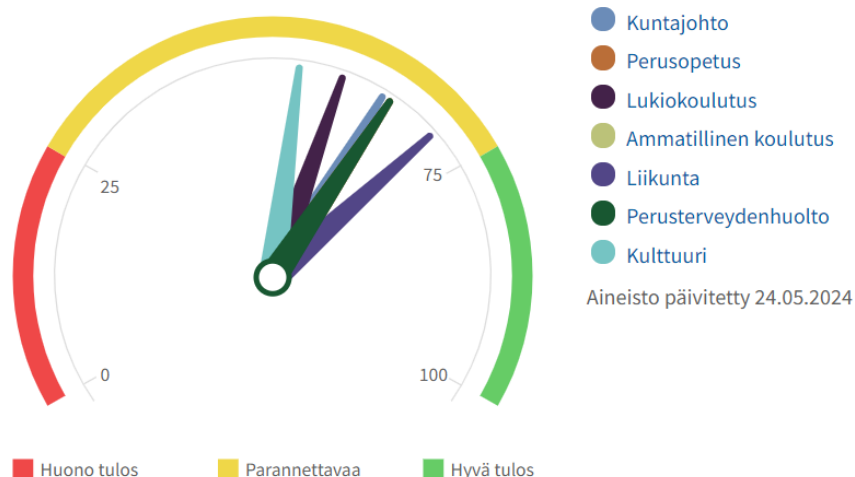
Liitteeseen 1 on koottu kaikki HYTE-indikaattorit ja niiden tulokset vuosina 2020–2023. Taulukossa on verrattu Huittisten HYTE-tuloksia koko maan ja Satakunnan keskiarvoihin. Kaikista mittareista ei ollut saatavilla vielä vuotta 2023 koskevia tuloksia, sillä valtakunnallisiin tilastoihin päivittyi tuloksia pitkin vuotta.

1.3 TEAviisarin tulokset 2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kaksi kertaa vuodessa tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Tiedonkeruilla selvitetään esimerkiksi toimenpiteitä, resursseja ja poikkihallinnollisia toimintakäytäntöjä. Kunnille tiedonkeruut antavat tietoa kunnan tilanteesta suhteessa koko maahan tai vastaaviin kuntiin. Tietoja käytetään hyvinvointijohtamisen välineenä kunnissa.

TEAviisarin tulokset ovat Huittisten osalta vuonna 2023 seuraavat:

Kaikki sektorit : Huittinen 2023

Kuvio 1. TEAviisarin tulokset Huittisissa 2023 (THL)

TEAviisarin tulokset ovat Huittisissa koko maan tuloksia heikommät kaikilla muilla sektoreilla paitsi perusopetuksessa. Satakunnan tuloksiin verrattuna Huittisten tulokset ovat kaikilla muilla sektoreilla heikommät paitsi liikunnassa.

Taulukko 2. TEAviisarin tulokset Huittisissa verrattuna koko maan ja Satakunnan keskiarvoon (päivitetty 15.5.2024)

	2022	2023		
	Huittinen	Huittinen	Koko Maa	Satakunta
Kaikki sektorit	60	61	70	68
Kuntajohto	63	63	83	80
Perusopetus	63	64	64	65
Lukiokoulutus	58	58	65	68
Liikunta	70	70	72	66
Perusterveydenhuolto	64	64	70	64
Kulttuuri	41	53	71	69

Kuntajohtamisen osalta on hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä vielä paljon kehitettävää. Osallisuuden edistämiseksi kuntalaisfoorumeita tulisi lisätä ja kokemusasiantuntijoita hyödyntää paremmin. Hyvinvointiavustusten määrä per asukas on Huittisissa niukempi kuin verrokeissa. Kuntalaisten hyvinvoinnista, terveydestä ja elintavoista raportoinnissa on vielä kehitettävää. Vuosittaisten hyvinvointiraporttien julkaisemista tulisi aikaistaa. Haasteena on, että päättyneen vuoden tilastoja ei ole välttämättä alkuvuodesta kattavasti saatavilla. Laaja hyvinvointikertomus ja hyvinvointia koskevat tavoitteet tulee päivittää vuoden 2024 aikana.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta koulupäivän liikunnallistamisessa ja kouluruoka-suositusten noudattamisessa on vielä kehitettävää. Koulupäivän liikunnallistamiseen tulee sitouttaa koko henkilökunta ja hyödyntää myös liikuntapalvelujen osaamista asiassa. Kouluruokailua kehitetään yhteistyössä ruokapalvelujen kanssa tehtävällä palvelusopimuksella syksyllä 2024.

Liikunnan osalta Huittisten TEAviisarin lukemat ovat hyvät, vahvuutena erityisesti seurojen ja yhdistysten osallistaminen. Kulttuurin sektorilla Huittinen saa verrokkeihin nähden niukasti pisteitä. Kulttuuriin osoitetut resurssit ovat kaupungissa erittäin niukat.

TEAviisarin tuloksiin voi käydä tarkemmin tutustumassa osoitteessa teaviisari.fi.

2. HYVINVOINTITIETO ERI IKÄRYHMIEN OSALTA

2.1. Lapset ja lapsiperheet

Varhaiskasvatustilastointipiirissä (sisältää esiopetuksen) on vuonna 2023 ollut keskimäärin 395 lasta. Huittisten varhaiskasvatuksen tilastointipäivänä (31.1.2024) 0–6-vuotiaiden lasten osallistumisprosentti varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen oli yhteensä noin 86 % (vuotta aiemmin 84 %) ja alle 3-vuotiaiden noin 61 % (vuotta aiemmin 54 %). Vaikka syntyvyys on vähentynyt, on varhaiskasvatuksen tarve pysynyt edelleen korkeana ja erityisesti alle 3-vuotiaiden osallistumisaste noussut. Sama suuntaus on näkyvissä Sotkanet-tilastoissa.

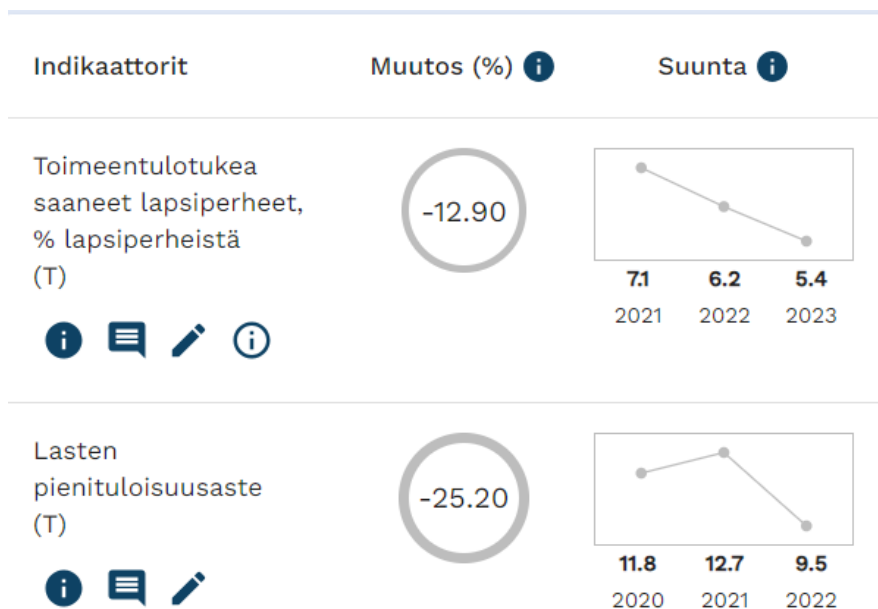
Kuvio 2. Varhaiskasvatukseen osallistuminen Huittisissa (Sotkanet).

Varhaiskasvatus on jatkuvan muutoksen keskellä. Perhepäivähoitajien vähentyessä paikkoja on tarvittu yhä enemmän päiväkodeista, mikä on tarkoittanut sekä henkilöstörakenteen muutosta, että lisätilan tarvetta. Tarpeeseen on vastattu perustamalla satelliittiryhmiä väliaikaistiloihin. Uuden päiväkodin tarveselvitys on hyväksytty keväällä 2023 ja hankesuunnittelu on parhaillaan käynnissä, tavoitteena satelliittien vähentäminen.

Lasten tuen tarpeet ovat kasvaneet. Varhaiskasvatuksen erityisopettajaresurssia on lisätty tuen tarpeisiin vastaamiseksi. Uuden varhaiskasvatuslain myötä kolmitasoisen tuen toteuttaminen velvoittaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä toteuttamaan tuen menetelmiä aiempaa systemaattisemmin.

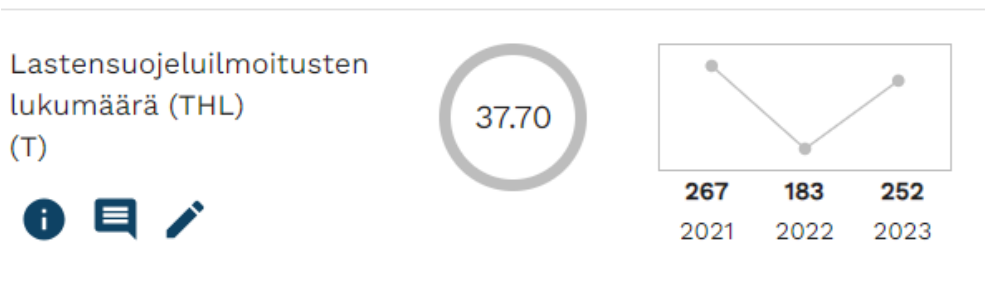
Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien lasten määrä on lisääntynyt huomattavasti viime vuosien aikana. Tuen tarpeisiin on reagoitu myös palkkaamalla lisähenkilöstöä valtion erityisavustuksella ja kouluttamalla varhaiskasvatuksen henkilöstöä, jotta lasten itsesääätely- ja tunnetaitojen sekä kielen kehityksen haasteissa osataan toimia entistä paremmin.

Lapsiperheiden hyvinvointiin liittyen, toimeentulotukea saavien lapsiperheiden määrä on vähentynyt Huittisissa vuodesta 2021 vuoteen 2023. Myös lasten pienituloisuusaste on vähentynyt. Huittisten kaupungin järjestämät harrastukset tai muu toiminta ovat joko maksuttomia tai ainakin kohtuuhintaisia, jotta sosioekonomisesti heikon taustan omaavat lapset ja nuoret voivat tasavertaisesti osallistua toimintaan.

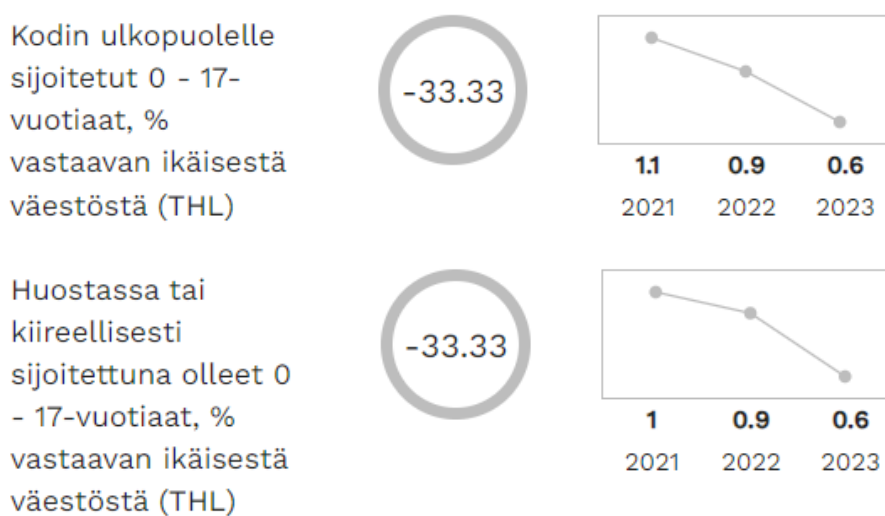
Kuvio 3. Toimeentulotuen ja pienituloisuusasteen kehitys Huittisissa (Sotkanet)

Lastensuojeluilmoitusten määrä on vaihdellut viime vuosien aikana. Vuosina 2021 ja 2023 tehtiin enemmän ilmoituksia kuin vuonna 2022. Ilmoitusten väheneminen ei välttämättä merkitse sitä, etteikö syytä huoleen olisi. Olennaista on se, että lastensuojeluilmoitus tehdään aina kun huoli lapsen hyvinvoinnista herää. Tämä on myös viranhaltijoiden velvollisuus.

Kuvio 4. Lastensuojeluilmoitusten määrä Huittisissa (Sotkanet)

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on vähentynyt vuodesta 2021 vuoteen 2023. Sama kehitys on tapahtunut huostaanottojen ja kiireellisten sijoitusten osalta. (Kuvio 5.).

Kuvio 5. Huostaanottojen ja sijoitusten kehitys Huittisissa (Sotkanet)

Kattavaa muuta tilastotietoa alle kouluikäisten hyvinvoinnin osalta ei juurikaan ole saatavilla valtakunnallisella eikä kunnan tasolla. Huittisten kaupungissa on kuitenkin valmisteilla alle kouluikäisille räätälöity vuosittainen hyvinvointikysely.

Perhekeskuksen palvelut

Huittinen kuuluu Satakunnan hyvinvointialueen Perhekeskus Suvituulen alueeseen. Perhekeskuksen palveluihin kuuluvat äitiys- ja perhesuunnitteluneuvola, lastenneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto kouluilla, psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut, puhe- ja toimintaterapia palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö sekä sosiaalihuoltolain mukaiset perhesosiaalityön palvelut. Kasvatus- ja perheneuvonnan palveluihin kuuluvat sosiaalityön ja psykologin palvelut vanhemmuuteen, pari- ja perhesuhteisiin sekä lapsen kehitykseen liittyvissä asioissa. Perheneuvolassa on mahdollisuus lastenpsykiatriin konsultaatioon.

Perhekeskus on sitoutunut moniammatilliseen yhteistyöhön ja Lapset puheeksi -menetelmän käyttöön. Moniammatilliset tiimit sekä neuvolaikäisten, että kouluikäisten lasten perheille kokoontuvat joka toinen viikko. Lapset puheeksi -keskusteluja tarjotaan vanhemmille sekä äitiys- ja lastenneuvolassa kuin myös varhaiskasvatuksessa.

Perhekeskuksen kohtaamispaikkatoiminta on osa perhekeskuksen palvelukokonaisuutta. Kohtaamispaikka on avoin ja maksuton paikka, jossa lapset, nuoret ja perheet voivat tavata toisiaan. Kohtaamispaikassa toimintaa järjestävät alueen lapsille, nuorille ja perheille yhteistyössä seurakunta, kunta, perhekeskus sekä järjestöt ja yhdistykset. Toiminnan tavoitteena on tukea vanhemmuutta, perheiden hyvää arkea sekä yhteisöllisyyttä.

2.2 Nuoret

YK määrittelee nuoriksi kaikki 15–24-vuotiaat ja Suomen nuorisolain mukaan nuoria ovat kaikki alle 29-vuotiaat. Tässä luvussa tarkastellaan pääasiassa oppivelvollisuusikäisiä nuoria. Varsinkin kouluikäisiin kohdistetaan paljon selvityksiä ja tutkimuksia, joista laajimpana joka toinen vuosi THL:n toteuttama kouluterveyskysely.

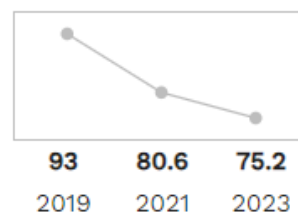
Kouluterveyskyselyn 2023 tuloksia

Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi ja sen tulokset ovat saatavilla 4.–5. luokkalaisten, 8.–9. luokkalaisten ja lukiolaisten osalta. Seuraavassa tarkastellaan syksyllä 2023 toteutetun kyselyn tuloksia suhteessa aikaisempiin tuloksiin.

Tyytyväisyys elämään

Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan alakoululaisten ja lukiolaisten tyytyväisyys elämään on viime vuosina laskenut ja se on Huittisissa heikompaa kuin Satakunnassa tai muualla Suomessa keskimäärin. Yläkoululaisten osalta suunta on päinvastainen. Huittisissa yläkoululaisten kokema tyytyväisyys elämään oli korkeampaa kuin maakunnassa tai valtakunnallisesti.

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

2.09

66 67.1 68.5
2019 2021 2023

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

-12.07

66.7 64.6 56.8
2019 2021 2023

Kuvio 6. Tyytyväisyys elämään (Sotkanet)

Suhtautuminen koulunkäyntiin

Alakoulun oppilaiden suhtautuminen koulunkäyntiin on muuttunut kielteisemmäksi viimeisten vuosien aikana ja on Huittisissa negatiivisempaa kuin Satakunnassa ja valtakunnassa keskimäärin. Alakoululaisista reilu 60 % arvioi pitävänsä koulunkäynnistä vuonna 2023, kun vastaava luku vuonna 2019 oli yli 70 %. Myös koulu-uupumuksen tunne on alakoululaisilla noussut edellisestä mittauskerrasta ja on suurempaa Huittisissa kuin maakunnassa tai koko maassa. Kuitenkin harvempi alakoululainen koki vaikeuksia lukemisessa, laskemisessa tai kirjoittamisessa.

Pitää koulunkäynnistä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)
(T)

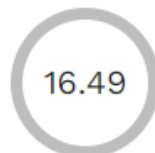
-2.27

74.1 61.8 60.4
2019 2021 2023

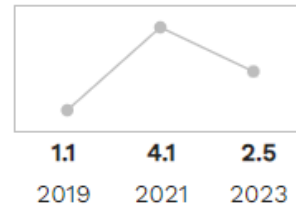
Kokee koulu-uupumusta, % 4. ja 5. luokan oppilaista (alkaen 2021)
(T)

16.49

18.8 21.9
2021 2023

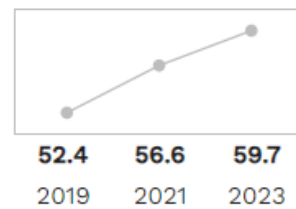
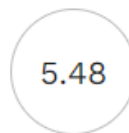
Paljon vaikeuksia lukemisessa, laskemisessa tai kirjoittamisessa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

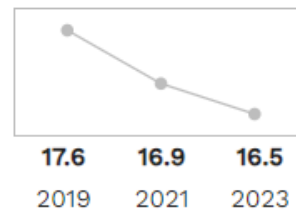
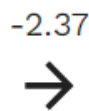
Kuvio 7. Suhtautuminen koulunkäyntiin, kokemus koulu-uupumuksesta ja oppimisvaikeuksista alakoululaisilla (Sotkanet)

Sen sijaan yläkoululaisten ja lukiolaisten suhtautuminen koulunkäyntiin on muuttunut myönteisemmäksi ja oli vuonna 2023 positiivisempaa kuin Satakunnassa ja koko maassa. Myös koulu-uupumus oli hieman vähentynyt, ollen yläkoululaisilla pienempää kuin maakunnassa ja valtakunnallisesti. Lukio-opiskelijat kokevat kuitenkin edelleen useammin koulu-uupumusta kuin verrokkit maakunnassa tai koko maassa.

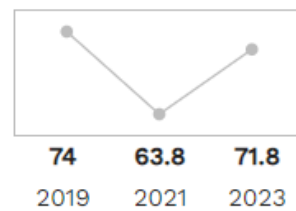
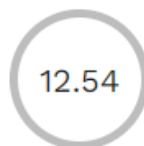
Pitää koulunkäynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T)

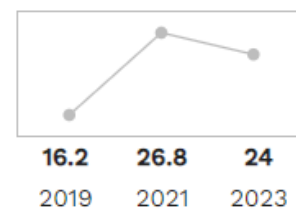
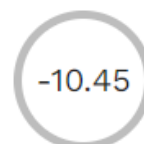
Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T)

Pitää opiskelusta, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

Koulu-uupumus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

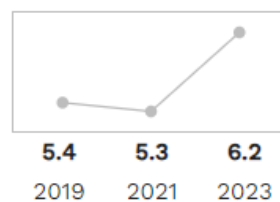
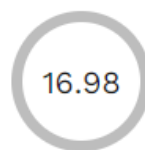

Kuvio 8. Suhtautuminen koulunkäyntiin ja kokemus koulu-uupumuksesta yläkoululaisilla ja lukiolaisilla (Sotkanet)

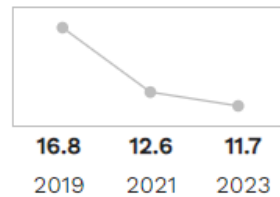
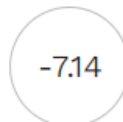
Sosiaaliset suhteet ja turvallisuus

Alakoululaisten kokemus koulu- tai luokkayhteisön jäsenyydestä oli heikentynyt. Vaikka prosenttiosuus oppilaista, jotka eivät koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä on pienehkö, on suunta silti huolestuttava. Lukema on myös suurempi kuin Satakunnassa tai koko maassa keskimäärin. Yläkoululaisten kokemus koulu- tai luokkayhteisön jäsenyydestä oli sen sijaan viime mittauskerrasta parantunut, ja lukiolaisten pysynyt ennallaan. Verrattaessa Huittisten tuloksia maakunnalliseen ja valtakunnalliseen keskiarvoon on tilanne sama kuin koulu-uupumuksenkin osalta: yläkoululaisten kokemus yhteisöön kuulumisesta on myönteisempi, lukiolaisten heikompi kuin verrokeissa.

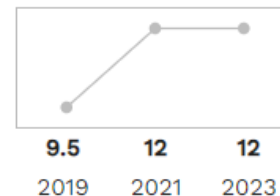
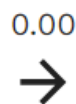
Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

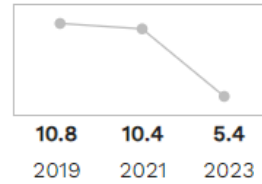
Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

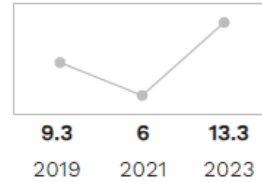
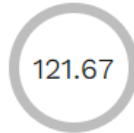
Kuvio 9. Kokemus koulu- tai luokkayhteisöön kuulumisesta (Sotkanet)

Yksinäisyyden kokemus oli yläkoululaisilla selvästi vähentynyt, lukiolaisilla kasvanut.

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T)

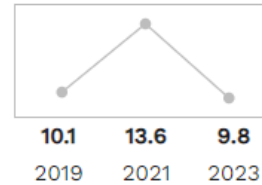
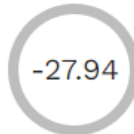
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

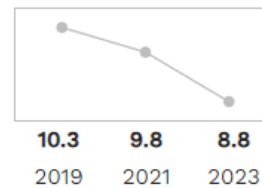
Kuvio 10. Kokemus yksinäisyydestä (Sotkanet)

Koulukiusaamisen kokemukset ovat ala- ja yläkoululaisilla vähentyneet mutta lukiolaisilla lisääntyneet. Alakoululaisten osalta tulos on sama kuin Satakunnassa keskimäärin ja hieman valtakunnallisia lukemia korkeampi. Yläkoulun ja lukion osalta lukemat ovat korkeammat kuin verrokeissa.

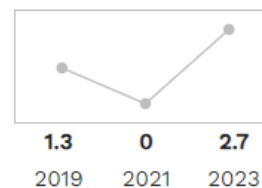
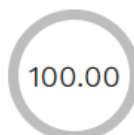
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T) (VÄH-K)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) (VÄH-K)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) (VÄH-K)

Kuvio 11. Kokemus koulukiusaamisesta (Sotkanet)

Yläkoululaisten nuorten kokemus fyysisestä uhasta on pysynyt lähes ennallaan Huittisissa ja on hieman vähäisempää kuin Satakunnassa tai koko maassa keskimäärin. Lukiolaisten osalta tulos on hieman parantunut ja se on maakunnan tai valtakunnallisia tuloksia positiivisempi.

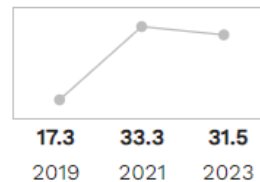

Kuvio 12. Kokemus fyysisestä uhasta (Sotkanet)

Alakoululaisista vajaa 13 % on kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä viimeisen vuoden aikana. Luku on hälyttävästi noussut viime vuosien aikana. Yläkoululaisista ja lukiolaisista peräti yli 30 % on kokenut seksuaalista häirintää. Tulokset ovat erittäin huolestuttava ja ne ovat Huittisten osalta huonompia kuin Satakunnassa tai koko maassa keskimäärin.

Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

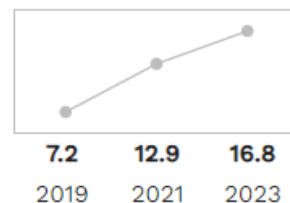
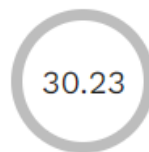

Kuvio 13. Kokemus seksuaalisesta häirinnästä (Sotkanet)

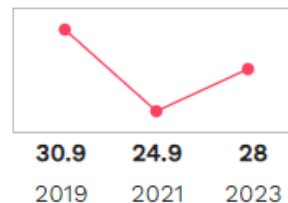
Koettu terveys

Niin ala- kuin yläkoululaistenkin kokemus omasta terveydentilasta oli heikentynyt ja lukemat ovat huolestuttavampia kuin Satakunnassa tai Suomessa keskimäärin. Lukiolaisten osalta tulos on pysynyt lähes samana viime mittauskerrasta, mutta lukemat ovat myös heidän osaltaan huolestuttavampia suhteessa verrokkeihin.

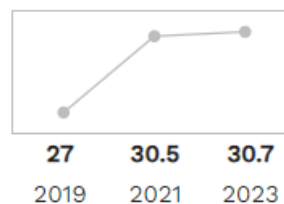
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

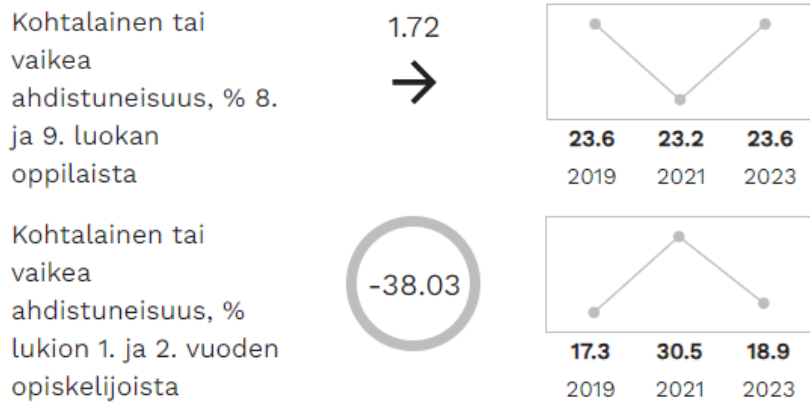

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kuvio 14. Kokemus terveydentilasta (Sotkanet)

Yläkoululaisista vajaa neljännes on kokenut kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. Tulos on pysynyt suunnilleen samana viimeiset mittauskerrat ja on hieman verrokkeja huonompi. Lukiolaisten osalta tulos on sen sijaan parantunut ja verrokkeja parempi.

Kuvio 15. Kokemus ahdistuneisuudesta (Sotkanet)

Yläkoululaisista reilulla viidenneksellä ja lukiolaisista vajaalla viidenneksellä on ollut myös vahvan positiivisen mielenterveyden kokemuksia. Tulos on yläkoululaisilla hieman parantunut edellisestä mittauskerrasta, mutta lukiolaisilla valitettavasti heikentynyt voimakkaasti vuodesta 2017.

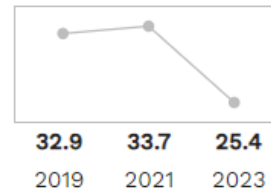
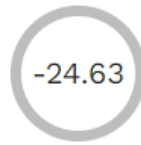

Kuvio 16. Kokemus vahvasta positiivisesta mielenterveydestä (Sotkanet)

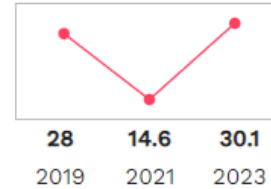
Elämäntavat

Hengästyttävää liikuntaa harvoin harrastavien yläkoululaisten osuus oli vähentynyt ja tulos oli Huittisissa parempi kuin Satakunnassa tai koko Suomessa keskimäärin, mikä on hyvä suunta. Sen sijaan lukiolaisten osalta tulos heikkeni merkittävästi. Sekä yläkoululaisten että lukiolaisten tulokset ovat huolestuttavia. Lasten ja nuorten liikkumissuositus on vähintään tunti päivässä monipuolista, reipasta ja rasittavaa liikuntaa.

Harrastaa
hengästyttävää
liikuntaa vapaa-ajalla
korkeintaan 1 h
viikossa, % 8. ja 9.
luokan oppilaista

Harrastaa
hengästyttävää
liikuntaa vapaa-ajalla
korkeintaan 1 h
viikossa, % lukion 1. ja
2. vuoden
opiskelijoista

Kuvio 17. Hengästyttävää liikuntaa korkeintaan tunti viikossa harrastavat (Sotkanet)

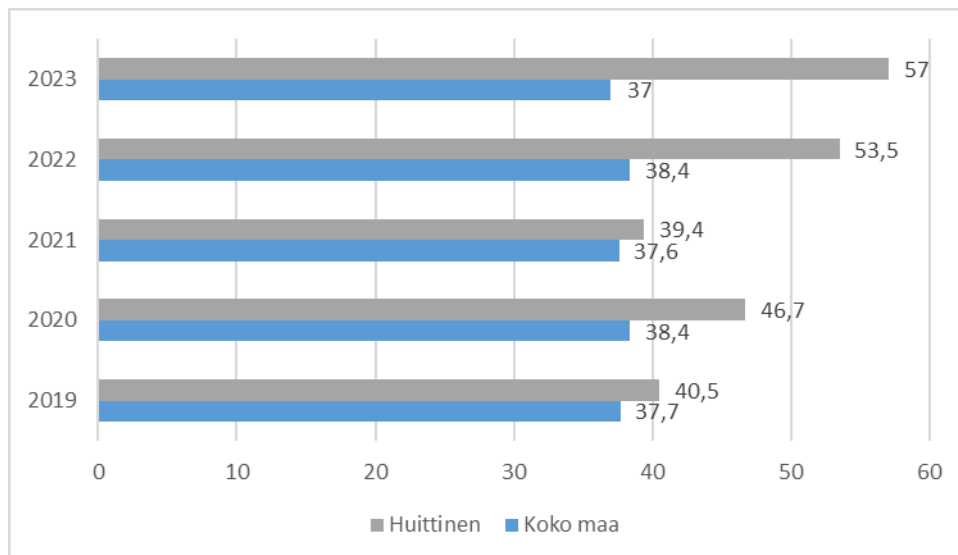
Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaiden fyysisen toimintakyvyn seuranta- ja palautejärjestelmä. Sen tarkoitus on kannustaa lapsia ja nuoria huolehtimaan omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Move-mittaukset tehdään vuosittain ja tulokset ovat perusopetuksen oppilailla heikentyneet.

Taulukossa 3 on fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos vuoden 2023 Move-mittausten pohjalta. Se ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveystä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet.

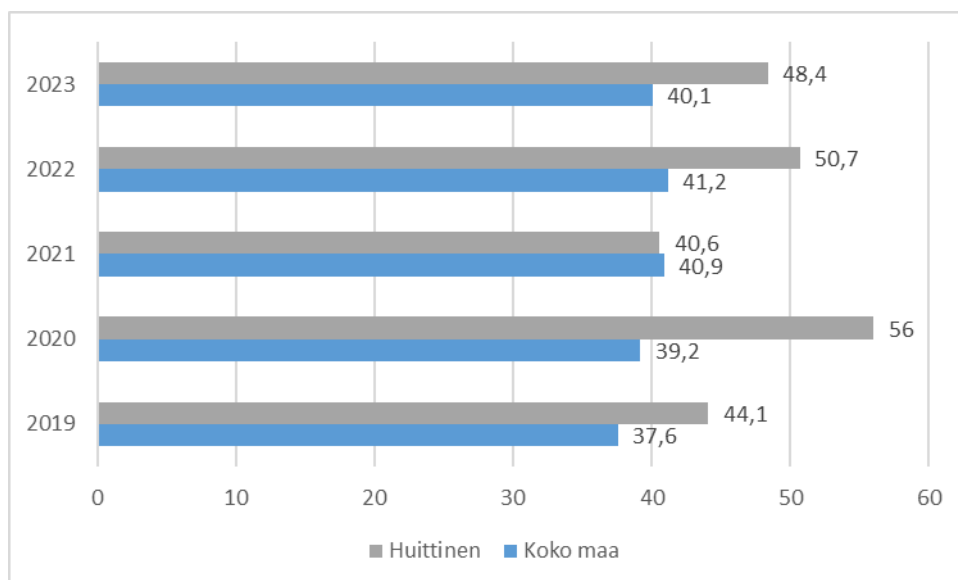
Taulukko 3. Huittisten Move-mittaustulokset 2023

Luokka / Klass	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Yhteensä / Totalt
5. luokka/5. klass	55.1 %	59.1 %	57 %
8. luokka/8. klass	59.6 %	33.3 %	48.4 %
molemmat luokat/båda klasserna	57.4 %	47 %	52.7 %

Seuraavista kuvioista voidaan todeta, että huittislaisten 5. ja 8. luokan oppilaiden fyysinen toimintakyky on heikompi verrattuna koko maan keskiarvoon. Erityisesti alakoululaisten osalta kehitys on äärimmäisen huolestuttava ja siihen pitää tarttua niin kouluissa, kotona kuin vapaa-ajallakin.

Kuvio 18. Heikko fyysinen toimintakyky, % 5. luokan oppilaista (Move-mittaus 2023)

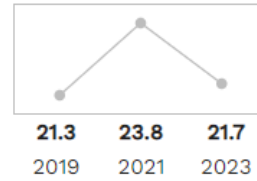

Kuvio 19. Heikko fyysinen toimintakyky, % 8. luokan oppilaista (Move-mittaus 2023)

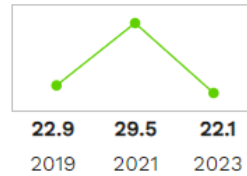
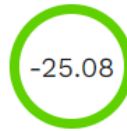
Huittisten kaupunki on hakenut hallitusohjelman Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisavustusta AVI:ltä lukuvuodelle 2024–2025. Avustuksen päätavoitteena on tukea liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista ja vakiintumista peruskouluissa sekä Move!-prosessin ja perusopetusikäisten lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan kehittämistä. Avustuspäätökset pyritään julkistamaan kesäkuun 2024 puoliväliin mennessä.

Reilu viidennes yläkouluikäisistä ja lukiolaisista kokee olevansa ylipainoinen. Lukema on pienempi kuin Satakunnassa, mutta selvästi maan keskiarvoa korkeampi.

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) (HYTE-K)

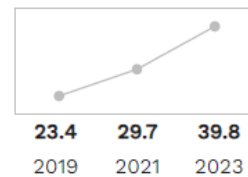
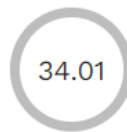
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (P) (VÄH-A)

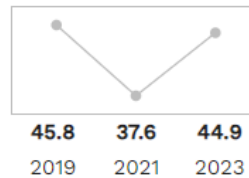
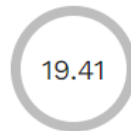
Kuvio 20. Kokemus ylipainosta (Sotkanet)

Ruokailutottumusten osalta tulokset ovat myös huolestuttavia. Säännöllisesti aamupalaa syömättömien lasten ja nuorten osuus on hälyttävällä tasolla ja tulokset ovat verrokkeja huonommat.

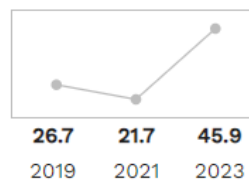
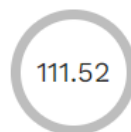
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T)

Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T)

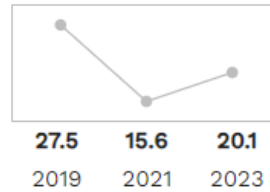
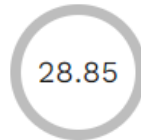
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

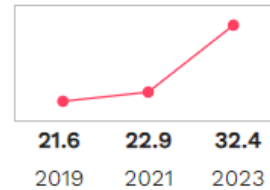
Kuvio 21. Aamupalan syöminen säännöllisesti (Sotkanet)

Myös niiden yläkoululaisten ja lukiolaisten, jotka eivät syö koululounasta päivittäin, osuus on kasvanut. Yläkoululaisten tulos on edelleen myönteisempi verrattuna Satakunnan ja koko maan keskiarvoon, mutta lukiolaisten osalta hieman heikompi kuin verrokeissa.

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) (VÄH-A) (VÄH-K)

Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) (VÄH-A) (VÄH-K)

Kuvio 22. Koululounaan syöminen säännöllisesti (Sotkanet)

Nuorten elämäntavoissa on kehitettävää myös riittävän levon kannalta. Suuri osa nuorista ei nuku arkisin riittävästi. Teini-ikäisillä unen tarpeen täyttämiseksi yöunien pituudeksi suositellaan nukuttavaksi 8–10 tuntia unta joka yö. Heitä hieman vanhemmilla mutta edelleen nuorilla aikuisilla suositus on 7–9 tuntia unta joka yö.

Yöunen ajoitus on suomalaisilla myöhentynyt. Suomalaisten lasten, nuorten ja aikuisten päivärytmi on 1970-luvun lopulta lähtien jatkuvasti siirtynyt myöhemmäksi. Samalla iltavirkkujen osuus on suurentunut ja aamuvirkkujen osuus pienentynyt 1980-luvulta nykypäivään. Nämä kaksi edellä mainittua muutostrendiä aiheuttavat sen, että unihäiriöt ja huonosti nukutuista öistä johtuvat haitat ovat suomalaisilla yleistymässä.

Välittömiä haittoja ovat väsymys, keskittymisvaikeudet, muistivaikeudet, ärtymys, tarkkaavuuden heikentyminen ja reaktionopeuden hidastuminen. Nämä altistavat suoritusvirheille ja tapaturmille. Huonosti nukuttujen öiden kasaantuessa ilmaantuu myös muita haittoja. Niitä ovat ylipaino, sydämen tiheälyöntisyys ja kohonnut verenpaine. Nämä rasittavat sydäntä ja verisuonia.

Lisätietoa: [Teini-ikäisten nuorten uni – Uniliitto](#)

Yläkoululaisten osalta yöunen pituus on lisääntynyt ja tulos on myös Satakunnan ja koko maan keskiarvoa positiivisempi, mutta edelleen huolestuttava. Lukiolaisten osalta lukemat ovat nousseet hälyttävän korkealle, tulos on maakuntaa heikompi mutta valtakunnallista keskiarvoa parempi.

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T)

41.9 52.3 30.4
2019 2021 2023

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

39.2 36.6 41.4
2019 2021 2023

Kuvio 23. Yönänen pituus (Sotkanet)

Myönteinen seikka on, että huittislaiset nuoret harrastavat paljon. Alakoululaisista vajaa 90 % ja yläkoululaisista ja lukiolaisista yli 90 % harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa.

Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-) (T)

0.23

89.8 86.9 87.1
2019 2021 2023

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-) (T)

-3.20

92.4 97 93.9
2019 2021 2023

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-) (T)

-2.94

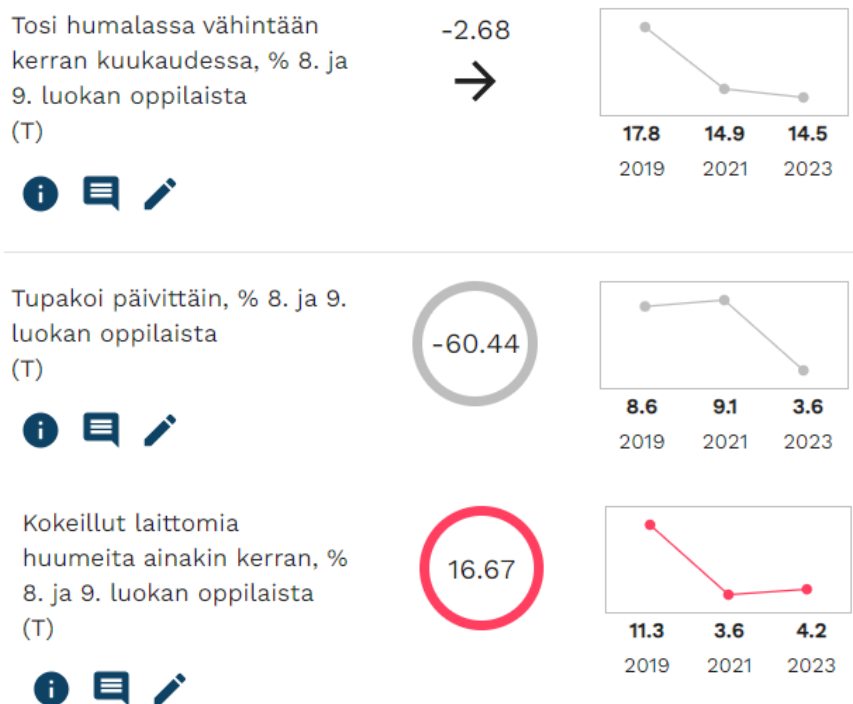

96 98.8 95.9
2019 2021 2023

Kuvio 24. Harrastaminen (Sotkanet)

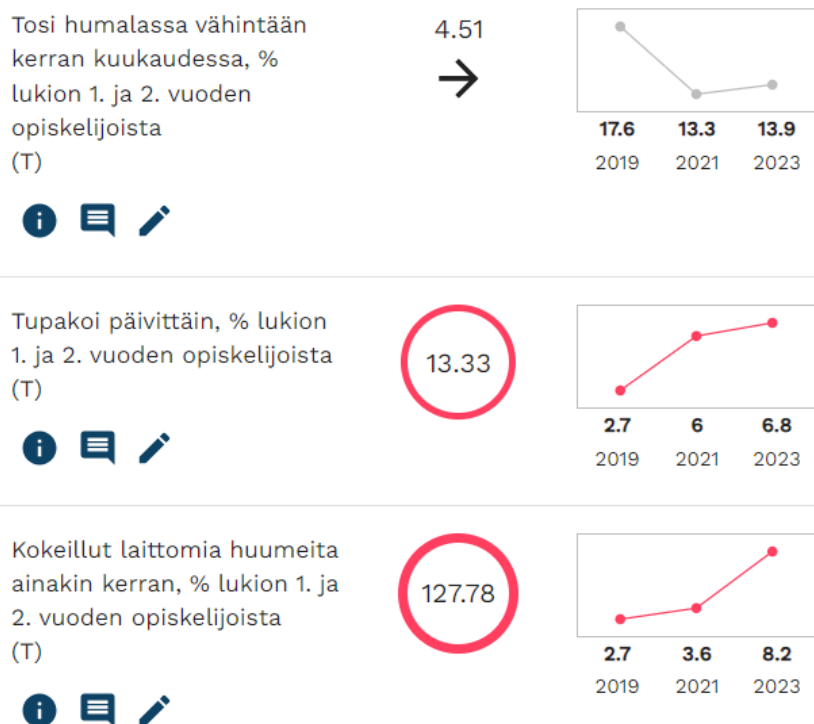
Huittisten kaupungissa on monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet. Kaupungin järjestämien kerhojen, harrastusten ja nuorisotilatoiminnan lisäksi yhdistyksillä ja seuroilla on monipuolista toimintaa eri ikäisille lapsille ja nuorille. Entistä tärkeämpää olisi aktivoida perheitä yhdessä liikkumaan ja viettämään yhteistä vapaa-aikaa.

Päihteiden osalta vähintään kerran kuukaudessa tapahtuva humalahakuinen juominen on yläkoululaisilla vähentynyt, mutta on edelleen Satakuntaan ja muuhun maahan verrattuna selvästi yleisempää. Päivittäinen tupakointi on sen sijaan vähentynyt ja tulos on verrokkeja positiivisempi. Laittomien huumeiden kokeilu on hieman lisääntynyt, mutta tulos on edelleen alle Satakunnan ja Manner-Suomen keskiarvon.

Kuvio 25. Päihteiden käyttö, yläkoululaiset (Sotkanet)

Lukiolaisten osalta sekä tupakan että alkoholin käyttö kuin myös huumeekokeilut ovat yleistyneet. Huittislaiset lukiolaiset tupakoivat enemmän kuin samanikäiset verrokkinsa, mutta käyttävät alkoholia hieman vähemmän. Huumeekokeiluja tehdään useammin kuin maakunnassa, mutta harvemmin kuin koko maassa keskimäärin.

Kuvio 26. Päihteiden käyttö, lukiolaiset (Sotkanet)

Kannabiskokeilut ovat yläkoululaisilla vähentyneet ja tulos on Satakuntaa ja koko maan keskiarvoa positiivisempi. Lukiolaisilla kokeilut ovat lisääntyneet ja ne ovat Satakunnan lukemia huonommat, mutta valtakunnallisia tuloksia positiivisemmat.

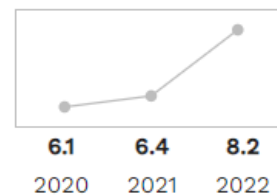
Kuvio 27. Kannabiskokeilut yläkoululaisilla ja lukiolaisilla (Sotkanet)

Toimeentulo, jatko-opinnot ja työllisyys

Oppivelvollisuus päättyy, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta tai kun oppivelvollinen on tätä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun tutkinnon taikka niitä vastaavan Ahvenanmaalla suoritettua tai ulkomaisen koulutuksen. (Oppivelvollisuuslaki 2§)

Suurin osa huittislaisista nuorista suorittaa ammatillisen tai ylioppilastutkinnon. Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on kuitenkin noussut viimeisten vuosien aikana ja tulos on valtakunnallisen keskiarvon tuntumassa. Vuoden 2023 osalta ei ole saatavilla tilastotietoja.

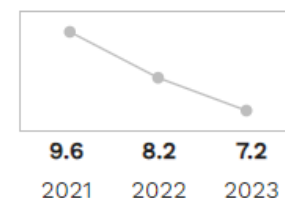
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
(T) (HYTE-K)

Kuvio 28. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat (Sotkanet)

Nuorisotyöttömien osuus on Huittisissa laskenut viime vuosina ja se on selvästi maakunnan ja muun Suomen keskiarvoa parempi.

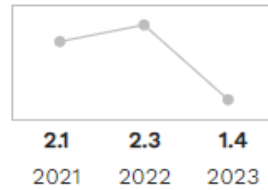
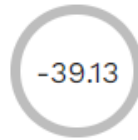
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta
(T)

Kuvio 29. Nuorisotyöttömät 18–24-vuotiaat (Sotkanet)

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on Huittisissa pienentynyt ja lukema on matalampi kuin Satakunnassa tai koko maassa keskimäärin.

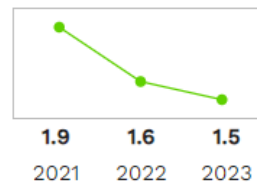
Toimeentulotukea
pitkäaikaisesti
saaneet 18 - 24-
vuotiaat, %
vastaavan
ikäisestä
väestöstä

Kuvio 30. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18–24-vuotiaat (Sotkanet)

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien nuorten osuus on viime vuosina hieman laskenut. Heidän osuutensa on Huittisissa hieman korkeampi kuin Satakunnassa tai koko Suomessa keskimäärin.

Mielenterveyden ja
käyttäytymisen häiriöiden
vuoksi
työkyvyttömyyseläkettä
saavat 16 - 24-vuotiaat, %
vastaavan ikäisestä
väestöstä

Kuvio 31. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat nuoret (Sotkanet)

2.3 Työikäiset

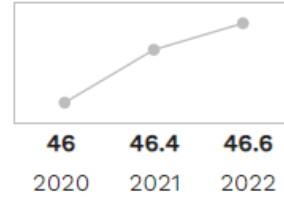
Työikäisen väestön osalta ei Suomessa kerätä niin kattavaa hyvinvointitietoa kuin mitä lapsista ja nuorista esimerkiksi kouluterveyskyselyn kautta on saatavilla. Valtakunnallisista tilastoista löytyy enimmäkseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyviä tilastotietoja.

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Keskiasteen koulutuksen saaneiden yli 20-vuotiaiden osuus väestöstä on Huittisissa hienoisesti kasvanut ja se on Satakunnan ja muun maan lukemia korkeampi. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus on hieman noussut, mutta korkea-asteen koulutuksen suorittaneita aikuisia on Huittisissa vähemmän kuin maakunnassa tai koko maassa keskimäärin.

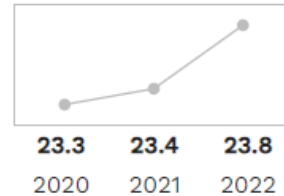
Keskiasteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä (T)

0.43

Korkea-asteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä (T)

1.71

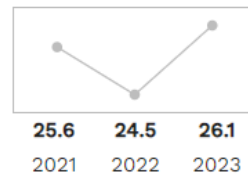

Kuvio 32. Keskiasteen ja korkea-asteen koulutuksen saaneet yli 20-vuotiaat (Sotkanet)

Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on Huittisissa noussut. Osuus on kuitenkin edelleen vähäisempi kuin Satakunnassa tai koko maassa keskimäärin.

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä (T)

6.53

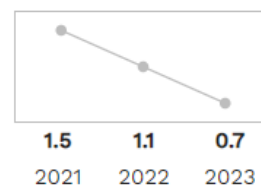

Kuvio 33. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä (Sotkanet)

Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien osuus on Huittisissa vähentynyt ja tilanne on Satakunnan ja koko maan tuloksia parempi.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (T) (HYTE-K) (HYTE-A)

-36.36

Kuvio 34. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus (Sotkanet)

Työkyvyttömyyseläkettä saavia 25–64-vuotiaita huittislaisia oli vuonna 2021 kaikkiaan 8,5 % väestöstä. Vastaava luku Satakunnassa oli 7,6 % ja Manner-Suomessa 6,3 %.

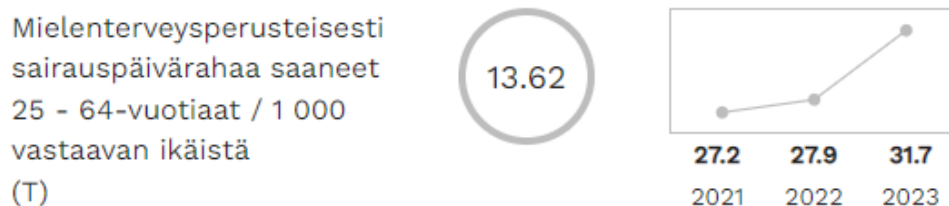

Kuvio 35. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat (Sotkanet)

Päihteet ja mielenterveys

Yleinen huomio on, että yhteiskunnan muuttumisen myötä syrjäytymisen uhkaa lisäävät tekijät ovat moninaistuneet aiempaan verraten. Jo nuorilla aikuisilla esiintyy enenevässä määrin mielenterveysongelmia, jotka usein johtavat muidenkin palveluiden tarpeen lisääntymiseen. Näitä ovat esim. taloudelliset vaikeudet ja velkaantuminen, peliriippuvuus sekä erilaiset päihderiippuvuudet. Varhaisella ongelmien kasaantumisella on pitkäkestoisia vaikutuksia kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja työllistymiseen.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus ikäluokasta on noussut viime vuosina. Huittisissa lukema sijoittuu Satakunnan ja koko maan keskiarvojen puoliväliin.

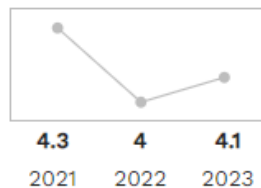

Kuvio 36. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet (Sotkanet)

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden osuus on Huittisissa edelleen yli 4 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Luku on maakunnan ja koko maan keskiarvoa korkeampi.

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

2.50
→

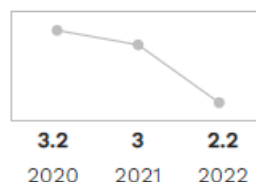

Kuvio 37. Mielenterveyden häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat (Sotkanet)

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskuksen vuodeosastolla hoidossa olleiden osuus 25–64-vuotiaista on laskussa. Huittisten lukemat ovat positiivisemmat kuin maakunnassa ja koko maassa keskimäärin.

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

-26.67

Kuvio 38. Päihteiden vuoksi vuodeosastolla hoidossa olleet (Sotkanet)

Huittisten kaupungin päihde- ja mielenterveyssuunnitelma on päivitetty vuonna 2022 ja se kohdistuu vuosiin 2022–2025. Suunnitelman painopiste on ennaltaehkäisevässä päihde-työssä, varhaisvaiheen päihde- ja mielenterveystyön kehittämisessä sekä varhaisen puuttumisen ja toiminnan yhdenmukaistamisessa.

Päihde- ja mielenterveyssuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi ja päihde- ja mielenterveystyön kehittämiseksi tarvitaan yhteisesti sovittuja toimenpiteitä. Toimenpiteitä mietittäessä on huomioitu myös valtakunnalliset suositukset.

Huittisten päihde- ja mielenterveystyön kehittämiskohteita ovat:

1. Varhaisvaiheen päihdeongelman tai mielenterveyshäiriön tunnistaminen ja päihdetömyyteen kannustaminen
2. Selkeät toimintatavat lapsen- ja nuoren päihteidenkäytön ennaltaehkäisystä ja varhaisesta puuttumisesta
3. Vanhempien päihdeasenteet ja vastuu: Vanhemmat kannustavat omaa lasta päihdeettömyyteen ja suhtautuvat mahdollisiin päihdekokeiluihin vakavasti
4. Selkeät hoitopolut: Työntekijöillä on selkeä kuva, miten ja minne päihde- ja/tai mielenterveysongelmista kärsivä asiakas ohjataan ja millä kriteereillä
5. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden turvaaminen kaikenikäisille
6. Moniammatillinen yhteistyö, varhainen puuttuminen päihde- ja mielenterveysasioissa lisääntyy
7. Iäkkäiden alkoholinkäytön riskirajat tiedostetaan ja terveysriskit tunnistetaan

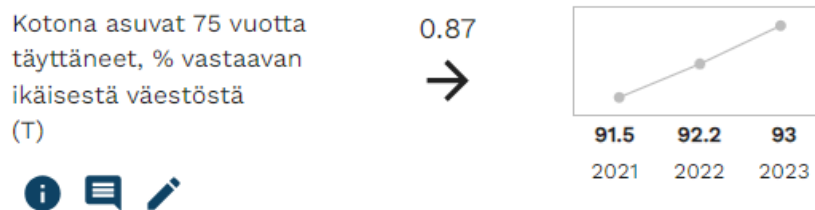
Hyvinvointialueen tehtävänä on tarjota laadukkaat ja tasa-arvoiset palvelut kaikille kuntalaisille. Huittisten kaupungin roolina on ennaltaehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö, jonka tulee ulottua kaikkiin väestöryhmiin ja olla pitkäjännitteistä sekä koordinoitua. Järjestöjen ja muiden toimijoiden välttämättömyys yhteistyökumppaneina on merkittävä ehkäisevässä päihde- ja mielenterveystyössä.

Huittisten kaupungissa toimiva ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön työryhmä koordinoi kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia edistäviä palveluita. Työryhmän vetäjinä toimivat nuoriso-ohjaaja ja hyvinvointikoordinaattori. Työryhmä koostuu kaupungin, hyvinvointialueen sekä kolmannen sektorin toimijoista.

2.4 Ikäihmiset

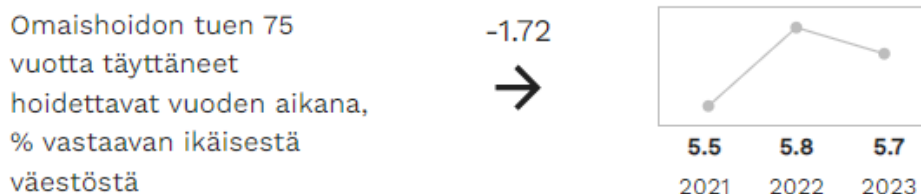
Kuten työikäisten, myöskään ikäihmisten osalta ei Suomessa kerätä niin kattavaa hyvinvointitietoa kuin mitä lapsista ja nuorista on saatavilla. Suurin osa tiedosta on sosiaali- ja terveysalalle kohdistuvaa tilastotietoa Sotkanet-palvelusta.

Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus on kasvanut Huittisissa viime vuosina. Luku on valtakunnallisen keskiarvon tasolla ja hieman korkeampi kuin Satakunnassa keskimäärin.

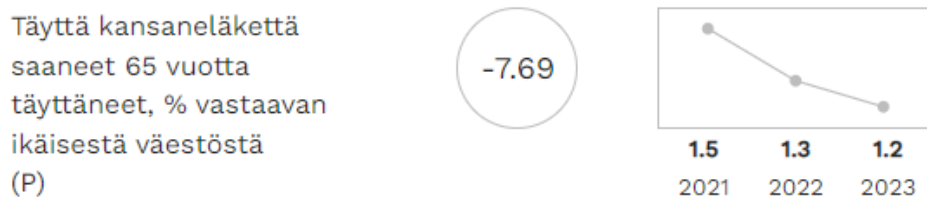
Kuvio 39. Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet (Sotkanet)

Yli 75-vuotiaiden omaishoidon tukea saavien osuus on hieman laskenut Huittisissa, ollen kuitenkin hieman korkeampi kuin Satakunnassa ja Manner-Suomessa.

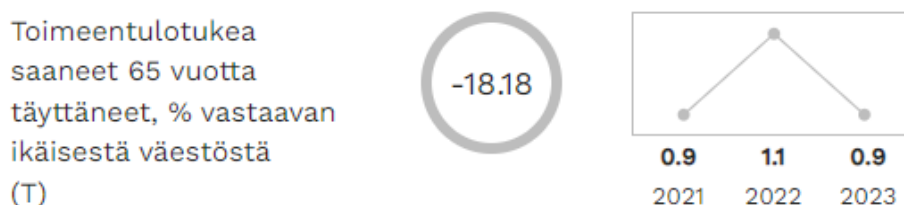
Kuvio 40. Yli 75-vuotiaat omaishoidon tukea saavat (Sotkanet)

Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus on hieman laskenut. Lukema on hieman maakunnan ja koko maan keskiarvoa pienempi.

Kuvio 41. Täyttä kansaneläkettä saavat 65 vuotta täyttäneet (Sotkanet)

Toimeentulotukea saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus Huittisissa on noin 1 % ja sijoittuu alle sekä Satakunnan että Manner-Suomen keskiarvon.

Kuvio 42. Toimeentulotukea saavat 65 vuotta täyttäneet (Sotkanet)

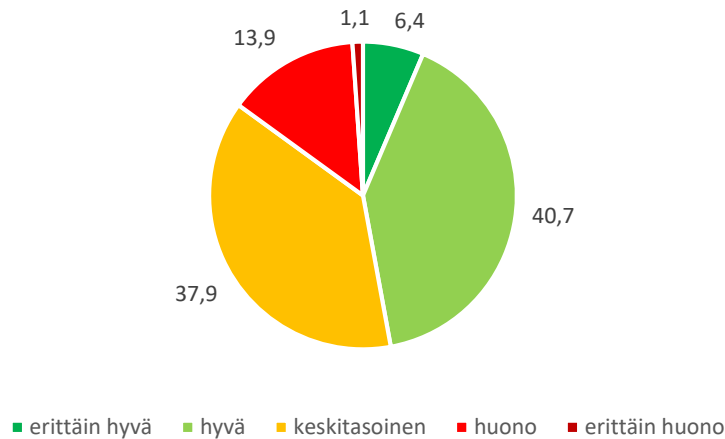
Ikäihmisten ennaltaehkäiseviä hyvinvointipalveluja on Huittisissa runsaasti. Kansalaisopiston monipuolinen koulutustarjonta, kattavat kirjastopalvelut ja liikuntamahdollisuudet, erilaiset tapahtumat ja tilaisuudet sekä yhdistysten järjestämät aktiviteetit ovat lukuisia. Ne tarjoavat paitsi mahdollisuuden tavoitteellisempaan opiskeluun ja harrastamiseen, myös hyvinvoinnille tärkeitä sosiaalisia kontakteja.

3. HYVINVOINTIKYSELYN TULOKSET

Huittisten kaupunki toteutti hyvinvointikyselyn kaupunkilaisille alkuvuodesta 2024. Hyvinvointikyselyä voidaan pitää onnistuneena, sillä siihen vastasi 538 asukasta. Kyselyllä karotettiin Huittisten asukkaiden hyvinvoinnin tilaa ja se tullaan toteuttamaan vuosittain.

Kyselyyn vastanneet olivat pääsääntöisesti sitä mieltä, että kokevat hyvinvointinsa hyväksi. 47,1 % vastaajista kokee hyvinvointinsa joko hyväksi tai erittäin hyväksi. Hyvinvointinsa keskitasoisesti kokee 37,9 % ja 15 % huonoksi tai erittäin huonoksi.

Hyvinvoinnin kokemus, % vastaajista

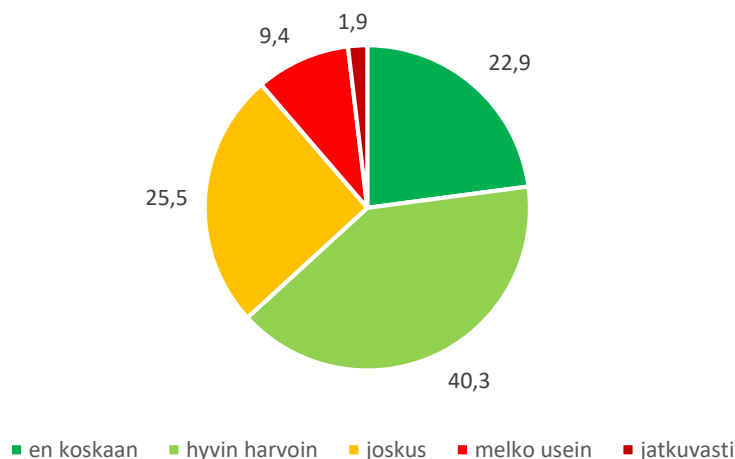
Kuvio 43. Millaiseksi koet tämänhetkisen hyvinvointisi (esim.terveys, jaksaminen, mieliala)? (Hyvinvointikysely 2024)

63,7 % kokee, että itse omalla toiminnallaan voi vaikuttaa omaan hyvinvointiinsa melko paljon tai erittäin paljon ja jonkin verran 33,3 %. Vain kolme prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että itse ei voi vaikuttaa omaan hyvinvointiinsa.

Kyselyyn vastanneet olivat hyvin yksimielisiä siitä, että omaan hyvinvointiin vaikuttaa positiivisesti oma perhe, puoliso, harrastukset, ystävät, lemmikit, työ. Negatiivisesti vaikuttavia tekijöitä ovat omat tai läheisen sairaudet, työn kuormittavuus ja uupumus, liikunnan puute, stressi ja taloustilanne. Neutraaleja tekijöitä koettiin olevan uudet elämäntilanteet, terveellinen ruoka sekä työn ja arjen balanssi.

36,8 % vastaajista kokee yksinäisyyttä joskus, melko usein tai jatkuvasti. 63,2 % ei koe yksinäisyyttä lainkaan tai jos kokee, niin hyvin harvoin.

Yksinäisyyden kokemus, % vastaajista

Kuvio 44. Koetko itsesi yksinäiseksi? (Hyvinvointikysely 2024)

Nuorten ikäryhmissä erityisesti nousi esiin koulukiusaaminen ja harrastusmahdollisuuksien tukeminen. 30–44-vuotiaiden vastaajien erityisenä asiana nousi esiin lapsiperheiden, lasten ja nuorten hyvinvointi sekä kouluverkkoon liittyvät asiat. 45–64-vuotiaiden ikäryhmässä korostui työhön liittyvät epävarmuustekijät, työuupumus, työn kuormittavuus ja stressi. 65-vuotiailla ja vanhemmilla erityisenä asiana nousi esiin terveyspalveluihin ja hyvinvointialueeseen liittyvät asiat.

Suurin osa vastaajista koki asuinalueensa turvallisuuden hyväksi. Lähes kaikki vastaajat kuvasivat asuinaluettaan turvallisenä, rauhallisena, mukavana ja luonnon läheisenä. Hie-man huolta on alkanut herättää lievästi lisääntynyt levottomuus, tieliikenteen kovat nopeudet taajamissa ja palveluiden saanti tulevaisuudessa.

Haja-asutusalueilla ja kylillä asuminen koetaan tärkeäksi osaksi huittislaisuutta, mutta samaan aikaan nousee esiin palveluiden keskittäminen keskustaan ja nyt myös hyvinvointialueelle.

Teiden kunto on saanut osakseen erityistä huomiota kyselyyn vastaajilta. Huolta teiden kunnossapito aiheuttaa sekä vapaa-ajan liikkumiseen, että erityisryhmien ja apuvälineitä käyttävien henkilöiden kulkemiseen ja esteettömyyteen.

Kysymykseen miten Huittisten kaupunki voisi tukea asukkaiden hyvinvointia, tuli yli 300 vastausta. Erityisesti esiin nousi toive siitä, että kaupunki ylläpitää jatkossakin ulkoliikuntapaikkoja ja puistoja, ikäihmisten kuntosalimahdollisuuksia sekä uimahallin pysyvyyttä. Myös lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet, taloudelliset matalan kynnyksen liikuntamahdollisuudet kaikenikäisille ja työikäisten liikunta nousivat esiin.

4. YHTEENVETO

Hyvinvointiraportin tuloksista voidaan päätellä, että hyvinvoinnin edistämistyö on ottanut Huittisissa askeleita eteenpäin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden perustana oleva HYTE-kerroin on viime vuosien aikana noussut, ja kaupungille tähän tehtävään tullut valtionosuus kaksinkertaistunut vuodesta 2018. TEAvisarin tulokset kuitenkin osoittavat, että työtä pitää jatkaa kaupungin kaikilla sektoreilla.

Kouluikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista on saatavilla paljon seurantatietoa, tärkeimpänä kahden vuoden välein toteutettava Kouluterveyskysely. Osa hyvinvointia koskevista mittareista on kääntynyt viime vuosien aikana nousuun. Ilahduttavana esimerkkinä on yläkoululaisten lisääntynyt tyytyväisyys elämään, sitoutuminen koulunkäyntiin ja koulu yhteisöön sekä terveemmät elämäntavat. Kolikon kääntöpuolena on kasvava huoli alakoululaisten ja lukiolaisten tilanteesta.

Tiedolla johtamisen haasteena on työikäisiä ja ikäihmisiä koskevan hyvinvointitiedon vähäisyys. Keväällä 2024 toteutettu huittislaisten hyvinvointikysely tehtiin paikkaamaan tätä vajetta. Tulokset osoittavat, että huittislaiset kokevat voivansa melko hyvin ja myös voivansa vaikuttaa omaan hyvinvointiinsa. Huolenaiheet liittyivät aikuisilla työssä jaksamiseen ja

ikäihmisillä palveluiden jatkuvuuteen. Teiden kunto, liikuntapaikkatarjonnan monipuolisuus sekä matalan kynnyksen harrastusmahdollisuudet koettiin tärkeiksi.

Yhteenvedona voidaan todeta, että kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä ohjaus terveellisiin elämäntapoihin on ensiarvoisen tärkeää. Säännölliseen päivärytmiin, terveellisiin ruokailutottumuksiin, riittävään liikuntaan ja lepoon ohjataankin jo varhaiskasvatuksesta lähtien. Kaupunki yhteistyössä kolmannen sektorin ja yritysten kanssa tarjoaa monipuolisia vapaa-ajanviettomahdollisuuksia opintojen, liikunnan ja kulttuurin parissa. Kaupungin lukuisat lähiliikuntapaikat ja mainiot ulkoliikuntapaikat tarjoavat hyvät puitteet liikuntaan ja virkistykseen. Nämä kaikki voimavarat tulee valjastaa siihen, että kuntalaiset – lapsiperheistä ikäihmisiin – aktivoituisivat yhä paremmin pitämään huolta omasta hyvinvoinnistaan.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää kuntalaisten turvallisuudentunteen vahvistamiseen. Lapsilla se tarkoittaa muun muassa turvallisia ja vakaita aikuiskontakteja, nuorilla suojaa koulu-kiusaamiselta ja seksuaaliselta häirinnältä. Kaikilla kuntalaisilla on oikeus turvallisiin ihmissuhteisiin sekä suojaan fyysiseltä ja henkiseltä vallankäytöltä. Turvallisuuden ylläpitäminen on meidän kaikkien kuntalaisten vastuulla.

LIITTEET

Liite 1. HYTE-kertoimen indikaattorit ja tulokset 2020–2023

LIITE 1. HYTE-kertoimen indikaattorit ja tulokset 2020–2023

	2021	2022	2023
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä	Koko ma 380,6	347,3	332,3
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä	Satakunt 396	370	382,8
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä	Huittinen 385,7	403,3	330
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko ma 25,7		26,6
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Satakunt 25,4		26,8
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Huittinen 24,9		28
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Koko ma 70	70	
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Satakunt 64	64	
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Huittinen 10	10	
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	Koko ma 60	60	
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	Satakunt 54	54	
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	Huittinen 48	48	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Koko ma 7,9	8,3	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Satakunt 7,7	7,9	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Huittinen 6,4	8,2	
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Koko ma 80	80	
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Satakunt 87	87	
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Huittinen 100	100	
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	Koko ma 77	77	86
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	Satakunt 93	93	73
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	Huittinen 100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	Koko ma 78	78	82
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	Satakunt 67	67	93
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	Huittinen 100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Koko ma 49	49	57
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Satakunt 53	53	80
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Huittinen 100	100	100
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseurotoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	Koko ma 77	79	
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseurotoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	Satakunt 62	75	
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseurotoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	Huittinen 100	100	
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Koko ma 89	89	95
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Satakunt 93	93	93
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Huittinen 0	0	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	Koko ma 83	83	
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	Satakunt 69	81	
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	Huittinen 100	100	
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	Koko ma 73	79	
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	Satakunt 50	67	
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	Huittinen 100	100	
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Koko ma 19	19	20
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Satakunt 27	27	19
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Huittinen 0	0	0
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	Koko ma 54	44	
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	Satakunt 56	44	
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	Huittinen 100	100	
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin	Koko ma 56	52	
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin	Satakunt 75	62	
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin	Huittinen 100	100	
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	Koko ma 70	70	
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	Satakunt 74	74	
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	Huittinen 100	100	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Koko ma 2,7	2,5	2,4
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Satakunt 1,9	1,8	1,6
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Huittinen 1,5	1,1	0,7
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Koko ma 6,3	6,1	6
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Satakunt 7,6	7,5	7,4
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Huittinen 8,5	8,2	8,1
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	Koko ma 69	69	75
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	Satakunt 67	67	57
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	Huittinen 0	0	0
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko ma 18		17,4
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Satakunt 22,8		24,2
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Huittinen 23,8		21,7